

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-5P/51/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200634
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8423200634.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C., D. XXXX/X, zastúpenú kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov – matky: E. F., G. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C., H. XXXX/X, a otca: E. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C., D. XXXX/X, právne zastúpeného: JUDr. Michal Barnovský, advokát so sídlom Stará Ľubovňa, Nám. gen. Štefánika 532/7, o návrhu otca na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/359/2013 - 33 z 20. 05. 2014 v časti výživného tak, že zvyšuje výživné na mal. A. B., nar. XX. XX. XXXX, zo sumy 70 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, ktoré je matka E. F., nar. XX. XX. XXXX, povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred otcovi E. B., nar. XX. XX. XXXX, za obdobie od podania návrhu, t. j. od 03. 04. 2023, do budúcnosti, odo dňa doručenia tohto rozhodnutia matke.

II. Dlžné výživné na mal. dieťa za obdobie od 03. 04. 2023 do 15. 10. 2023 vo výške 551,80 eur je matka povinná splácať v pravidelných mesačných splátkach po 20 eur mesačne, počnúc mesiacom december 2023, spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa v mesiaci otcovi, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod stratou výhody splátok.

III. V prevyšujúcej časti návrh otca v časti splatenia dlhu zamietam.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ podal dňa 03. 04. 2023 na tunajší súd návrh, ktorým žiadal o zvýšenie výživného pre maloletú dcéru zo sumy 70 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, ktoré je povinná platiť matka maloletej otcovi do 15. dňa v mesiaci, vopred počnúc dňom 03. 04. 2023. Nedoplatok na výživnom za obdobie 03. 04. 2023 až do zaplatenia žiadal uhradiť v mesačných splátkach po 80 eur mesačne.

2. Podaný návrh odôvodnil tým, že výživné bolo naposledy upravené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 5P/359/2013 - 33 zo dňa 20. 05. 2014, ktorým bola schválená rodičovská dohoda a zmenený rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 26. 03. 2010, č. k. 6P/84/2009 - 36, na základe ktorého bola matka maloletého prispievať na výživu maloletej dcéry zvýšeným výživným zo sumy 50 eur mesačne na sumu 70 eur mesačne, vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám otca mal. dieťaťa. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04. 06. 2014. Teda od poslednej úpravy výživného sa pomery maloletej výrazne zmenili. Zároveň uplynul aj dosť dlhý čas od poslednej úpravy. V čase posledného rozhodnutia maloletá navštevovala materskú škôlku, v súčasnej dobe končí základnú školu, pričom v ďalšom školskom roku by mala nastúpiť už na strednú školu. V súvislosti so školou, školskými

potrebami, stravou, ošatením, voľným časom sú výdavky maloletej vyššie ako v čase poslednej úpravy. Otec pracuje v zahraničí v oblasti stavebníctva a jeho čistá mzda je závislá od počtu odpracovaných hodín, v čistom 1 700 eur mesačne. Výdavky s nájmom v Nemecku sú v sume 200 eur a na Slovensku v sume 600 eur. Otec s matkou nežijú v spoločnej domácnosti a všetky výdavky maloletej tak hradí otec. Navrhovateľ príjem matky nepozná. Nakoľko za posledných 8 rokov od poslednej úpravy došlo k rapidnému nárastu cien a inflácie, žiadal, aby súd podanému návrhu v celom rozsahu vyhovel a zvýšil výživné.

3. Matka sa k podanému návrhu nevyjadrila.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa zúčastnil právny zástupca navrhovateľa, matka a kolízny opatrovník. Otec sa na nariadené pojednávanie nedostavil z dôvodu pracovných povinností v zahraničí, pričom súhlasil, aby súd pojednával a rozhodol aj v jeho neprítomnosti.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom právneho zástupcu otca, výsluchom matky, výsluchom kolízneho opatrovníka a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä návrhom, rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 6P/84/2009 - 36 z 26. 03. 2010, rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/359/2013 - 33 z 20. 05. 2014, rozhodnutím ZŠ I. J. Kežmarok o prijatí mal. dieťaťa do prvého ročníka zo 07. 04. 2014, výpisom z listu vlastníctva č. XXXX – k. ú. C., odpisom z registra trestov (matka), výplatnými páskami otca za obdobie od januára 2022 do marca 2023, pracovnými zmluvami otca z 09. 01. 2023 a 05. 11. 2019, prehľadom pracovného času otca, zápisnicou z informatívneho stretnutia zo 17. 05. 2023, odpoveďami ÚPSVaR Kežmarok z 25. 09. 2023 a 26. 09. 2023, potvrdením o vedení matky v evidencii uchádzačov o zamestnanie z 26. 09. 2023, vyjadrením navrhovateľa na výzvu súdu, potvrdením o návšteve strednej školy, oznámením Sociálnej poisťovne matky, odpoveďami na lustrácie účastníkov v Registri obyvateľov SR, registri Sociálnej poisťovne, obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. KK-5P/21/2014 a zistil nasledovné.

6. Právny zástupca navrhovateľa vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že na podanom návrhu trvajú. Mal za to, že vzhľadom na plynutie času a zmenu pomerov sú splnené hmotnoprávne predpoklady pre zvýšenie výživného v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Zdôraznil skutočnosť, že mal. A. oproti stavu vychádzajúceho z pôvodného rozhodnutia, ktoré bolo v roku 2014, už nenavštevuje materskú školu, ale navštevuje už prvý ročník strednej školy, a to Strednú odbornú školu F. F. K. v Kežmarku. Z relevantných skutočností pre zvýšenie výživného na mal. A. je aj plynutie času, teda cca. 9 rokov. Maloletá má zvýšené výdavky súvisiace so štúdiom na odbornej škole. Výdavky mal. A. pozostávajú z výdavky na školské potreby 60 eur mesačne, v súvislosti so štúdiom na odbornej škole sú výdavky na kuchárske oblečenie v sume cca. 100 eur za rok, strava v škole 50 eur mesačne, oblečenie a topánky 50 eur mesačne, hygienické potreby 50 eur mesačne, ZRPŠ je 20 eur ročne, paušál na telefón 20 eur mesačne, strava doma 150 eur mesačne, lieky cca. 20 eur mesačne. Pokiaľ ide o výdavky otca, tak pozostávajú z nákladov spojených s bývaním na Slovensku 600 eur mesačne, v čom je zahrnutý nájom a inkaso, s bývaním v Nemecku cca. 200 eur mesačne, nákladmi na cestovanie cca. 150 eur mesačne (chodíva raz za dva týždne na Slovensko), oblečením a obuvou cca. 50 eur mesačne, v súvislosti s nepriaznivým zdravotným stavom (diabetes, problém so srdcom, krvným tlakom) má výdavky na lieky cca. 100 eur, paušálom 20 eur mesačne, stravou 150 eur mesačne, životným poistením pre neho 70 eur mesačne (ide o viac poistení). Priemerný mesačný príjem navrhovateľa za obdobie od 01. 01. 2023 doposiaľ predstavuje sumu cca. 1 600 eur mesačne. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Matka platí výživné v súdom určenej výške, nad rámec tejto sumy inou čiastkou neprispieva. Matka sa s dcérou v súčasnej dobe nestretáva, žiadnym spôsobom ju nekontaktuje. Vo vzťahu k príjmovým a majetkovým pomerom matky uviedol, že je potrebné vychádzať z princípu potenciality príjmu, ktorý je normatívne vyjadrený v § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Poukázal na to, že matka neuviedla žiaden dôležitý dôvod, pre ktorý odišla zo zamestnania, kde dosahovala vysoko nadštandardný príjem, a to aj napriek skutočnosti, že mala zmluvu na dobu určitú do decembra 2023. Mal za to, že matka sa bez dôležitého dôvodu vzdala výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu, preto by mal súd vychádzať z príjmu, ktorý dosahovala posledné obdobie do júna 2023 v sume 1 500 – 1 900 eur mesačne. Ďalej uviedol, že matka sa ani nepokúsila formálnym spôsobom požiadať o dávku v nezamestnanosti v Nemecku, a to aj napriek skutočnosti, že z ňou tvrdených skutočností sa javí, že nárok tam je. Taktiež všetky financie zarobené v zahraničí využila výhradne na svoje osobné výdavky, úhradu dlhov, prerobenie bytu, no nie na výživu dcéry. Preto aj po zistení vyššie uvedených skutočností na zvýšení výživného trval.

7. Matka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že s podaným návrhom nesúhlasí. Momentálne je nezamestnaná od júla 2023. Dovtedy pracovala na dohodu v zahraničí. Príjem z dohody bol 1 975 eur mesačne. V zahraničí žila 4 roky, pričom takmer 2 roky z toho bola nezamestnaná. Pracovala vo fabrike. Viac ako rok a pol boli s manželom nezamestnaní, zadlžili sa. Na Slovensko sa vrátili aj z dôvodu, že im v zahraničí dvihli nájom. Súvisle pracovala rok a dva mesiace, a to do konca júna 2023. Mala tam pracovnú zmluvu uzatvorenú na dobu určitú, do decembra 2023. Z rodinných dôvodov, zhoršený zdravotný stav matky, sa vrátili domov. Matka však pracuje, nevyžaduje osobnú opateru. Na Slovensku nemá nárok na podporu v nezamestnanosti. Manžel pracoval s ňou v rovnakej fabrike a jeho príjem bol o niečo vyšší. Na území SR si aktívne hľadá prácu. Ona nemá ukončené stredné vzdelanie, iba základné. Nemá ani výučný list, aj preto má problém nájsť si prácu. Býva v spoločnom byte, ktorý zdedila po otcovej smrti. Byt bol v dezolátnom stave, museli ho opraviť, pričom doposiaľ na opravy minuli 7 000 eur. Nebrali si na opravu žiadne úvery, pretože mali dlhy voči bankám. Momentálne nemá žiadne dlhy, pretože všetky vyplatila z peňazí zarobených v zahraničí. Jej výdavky sú, plyn, voda a električka 140 eur mesačne, internet 15 eur mesačne, strava pre troch (v spoločnej domácnosti žije aj moja matka) cca. 300 eur mesačne, výdavky na lieky v súčasnosti nemá, výživné 70 eur mesačne. V podstate všetky výdavky momentálne hradí jej mama. V minulosti sa rok a pol liečila z rakoviny. Aktuálne jej zdravotný stav nebráni pracovať. S dcérou v minulosti bola v kontakte, dokonca v roku 2022 ju dcéra žiadala, aby bola zverená do jej osobnej starostlivosti. Návrh nakoniec nepodala, pretože dcéra si ju zablokovala v telefóne a prestala sa s ňou kontaktovať. V súčasnej dobe sa s dcérou nestretáva. Platí výživné 70 eur mesačne, inou sumou dcérou neprispieva. Momentálne je bez akéhokoľvek príjmu a prácu si nevie nájsť. Preto s návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasila.

8. Kolízny opatrovník vo svojej výpovedi na pojednávaní s podaným návrhom na zvýšenie výživného súhlasil, nakoľko je v záujme maloletej. Návrh považoval za dôvodný, a to najmä na čas, ktorý uplynul od poslednej úpravy výživného.

9. Podľa vyjadrenia otca je jeho čistý príjem v istom v priemere 1 600 eur mesačne. Podľa predložených potvrdení o príjme mal otec zárobok v apríli 2022 v sume 1 454,77 eur, v máji 2022 v sume 1 632,01 eur, v júni 2022 v sume 1 855,10 eur, v júli 2022 v sume 2 047,49 eur, v auguste 2022 v sume 1 860,50 eur, v septembri 2022 v sume 1 853,65 eur, v októbri 2022 v sume 2 070,76 eur, v novembri 2022 v sume 2 342,06 eur, v decembri 2022 v sume 1 462,13 eur, v januári 2023 v sume 1 689,11 eur, vo februári 2023 v sume 1 714,24 eur, marci v sume 2 250,33 eur.

10. Podľa správy ÚPSVaR KK je matka vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 01. 07. 2023 a nie je poberateľkou pomoci v hmotnej núdzi ani poberateľkou štátnych sociálnych dávok.

11. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Poprad zo dňa 06. 10. 2023, matka nemá nárok na dávku v nezamestnanosti. V odôvodnení tohto rozhodnutia sociálna poisťovňa skonštatovala, že za štát jej bydliska pre účely aplikácie čl. 61 a 62 základného nariadenia je potrebné považovať štát výkonu jej zárobkovej činnosti (teda Nemecko).

12. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej Zákon o rodine), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- úroveň starostlivosti o dieťa,
- bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

- využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodou o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Predmetom tohto konania bol návrh otca na zvýšenie výživného na mal. dcéru.

15. Naposledy bolo výživné matky vo vzťahu k mal. dcére upravené rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 20. 05. 2014, č. k. 5P/359/2013 - 33, ktorým bola schválená rodičovská dohoda a zvýšené výživné zo sumy 50 eur mesačne na sumu 70 eur mesačne. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04. 06. 2014. Teda od poslednej úpravy uplynulo už 9 rokov.

16. Súd sa zaoberal návrhom navrhovateľa na zvýšenie výživného, ktorý odôvodňoval najmä uplynutím času od posledného rozhodnutia v dĺžke 9 rokov, nástupom na vyšší stupeň vzdelania, keďže v čase posledného rozhodovania navštevovala materskú škôlku, teraz je študentkou strednej školy, s čím je spojený nárast všetkých výdavkov či už spojených so školou, stravou, ošatením, oblečením. Matka okrem súdom určeného výživného žiadnou čiastkou neprispieva a zároveň od poslednej úpravy matka

dosahovala aj vyšší príjem, pričom sama sa vzdala práce, ktorú mohla vykonávať do konca roka 2023. Tak ako to vyplýva z ustanovenia § 62 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom je ich zákonnou povinnosťou a táto trvá až do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Súd poukazuje na skutočnosť, že povinnosťou súdu rozhodujúceho o zmene rozhodnutia je vždy skúmať zmenu pomerov, ktorá nastala medzi účastníkmi od posledného rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle ustálenej súdnej praxe súdov je i plynutie času (v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné relevantné skutočnosti), pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Ďalej zmenou je i trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod. Zároveň však súdu v žiadnom prípade neprislúcha hodnotiť, či pôvodne určené výživné bolo primerané, lebo v takomto prípade by dochádzalo k neprípustnej reparácii, už právoplatného rozhodnutia.

18. Pre správne určenie rozsahu vyživovacej povinnosti je dôležité vyhodnotenie zákonných kritérií, a to sú schopnosti a možnosti, majetkové pomery oboch rodičov, ich životná úroveň, osobná starostlivosť o dieťa a vyhodnotenie miery osobnej starostlivosti, vyhodnotenie výdajov rodičov, zhodnotenie oprávnenosti týchto výdajov. Pri povinnom rodičovi vyhodnotí jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, prípadne aj otázku jeho možného zárobku, ak sa vzdá výhodnejšieho zamestnania alebo majetkové prospechu, prípadne, ak berie na seba povinný rodič neoprávnené riziká. Taktiež osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy je potrebné pričítať matke na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru, v akom by sa rodičia mali podieľať na úhrade výdajov maloletých, ktoré sú oprávnenými.

19. Pri hodnotení výdajov dieťaťa je potrebné zhodnotiť jeho potreby ako potreby základné, potom potreby, ktoré súvisia s aktivitami, záujmami, potrebami vyššieho vzdelania. Pri každých výdajoch maloletých detí, alebo oprávnených osôb je potrebné mať za to, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogérie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné.

20. Podľa rozsudku tunajšieho súdu matka prispieva na výživu maloletého dieťaťa v súlade s rozhodnutím súdu, v celkovej výške výživného 70 eur mesačne. Dobrovoľne, inou sumou nad rámec súdom určeného výživného, dcére neprispieva.

21. Maloletá dcéra v školskom roku 2023/2024 nastúpila do 1. ročníka strednej školy v Kežmarku. Otec mal na začiatku výdavky so zakúpením uniformy v sume 100 eur, potom školské potreby 60 eur mesačne, ZRPŠ 20 eur ročne. Strava v škole 50 eur mesačne. Na oblečenie a obuv má výdavky 50 eur mesačne a na hygienické potreby 50 eur mesačne. Mesačný paušál na telefón je v sume 20 eur, lieky 20 eur mesačne. Strava doma 150 eur mesačne. Nevyhnutné výdavky maloletej sú tak v sume cca. 350 eur mesačne, nakoľko súd nepožal v plnej výške mesačné výdavky na školské potreby v sume 50 eur, ale za bežné považoval 20 – 30 eur mesačne a tiež hygienické potreby v sume 50 eur mesačne považoval za vysoké, za primerané považoval 30 eur mesačne. Ostatné výdavky zodpovedajú aktuálnym potrebám maloletej i cenám.

22. Ďalej súd mal za preukázané, že maloletá dcéra toho času nie je schopná sama sa živiť, pretože ešte študuje, nemá žiaden príjem. Súd zdôrazňuje, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú rodičia (matka i otec), pričom platí, že súd individuálne skúma možnosti, schopnosti a majetkové pomery, životnú úroveň, počet a výšku iných vyživovacích povinností každého z rodičov, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej členom je dieťa.

23. Súd skúmal osobné a majetkové pomery oboch rodičov. Maloletá dcéra bola zverená do osobnej starostlivosti otca, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, osobnú starostlivosť tak zabezpečuje otec. Príjem otca bol do konca augusta podľa vyjadrenia otca v sume 1 600 eur mesačne, podľa súdu až 1 800 eur mesačne. Na bývanie má otec výdavky v sume 800 eur mesačne, 600 eur nájom + inkaso na Slovensku a 200 eur nájom v Nemecku. Náklady na cestovanie 150 eur. Strava 150 eur mesačne. Lieky 100 eur mesačne (trpí cukrovkou, problémy s krvným tlakom). Oblečenie a obuv 50 eur, paušál 20 eur mesačne. Poistenie 70 eur mesačne. Žije v spoločnej domácnosti s novou partnerkou, ktorá je povinná podieľať sa na spoločných výdavkoch spojených s bývaním, stravou v rovnakej výške ako navrhovateľ.

24. Pokiaľ ide o príjem matky, tak tá je toho času nezamestnaná, a to od 01. 07. 2023. Dovtedy pracovala v zahraničí v Nemecku, a to s prestávkami posledné 4 roky, pričom pracovnú zmluvu mala uzatvorenú do konca decembra 2023. Od februára 2023 do júna 2023 mala príjem v Nemecku 1 500 – 1 900 eur mesačne. Prácu ukončila koncom júna dobrovoľne. V súčasnej dobe nie je ani poberateľkou dávky v hmotnej núdzi ani štátnej sociálnej dávky, teda je bez príjmu. Na bývanie a domácnosť má výdavky 140 eur, kde je zahrnutý plyn, voda, električka. Internet 15 eur. Strava pre 3 ľudí v domácnosti 150 eur, výživné 70 eur. Internet 15 eur mesačne. Na rekonštrukciu bytu doposiaľ minula 7 000 eur. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Nad rámec súdom určeného výživného dcére neprispieva.

25. Matka sa s dcérou vôbec nestretáva vôbec, čo odôvodňuje najmä tým, že ju dcéra odmieta a tiež prácou v zahraničí. Taktiež dcéru nemôže kontaktovať telefonicky, pretože si ju dcéra kontaktovala. Ako milujúci rodič by mala vyvinúť maximálnu snahu k tomu, aby svojmu dieťaťu mohla poskytovať primerané výživné zodpovedajúce ich potrebám, pokiaľ s ním nežije v spoločnej domácnosti a osobne sa o neho nestará. Súd poukazuje na to, že cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu. Zároveň výživné je prednostná pohľadávka a cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na svoje potreby. Súd vzhľadom na zmenu pomerov na strane maloletej (plynutie času, nástup na vyšší stupeň vzdelania), ktoré mali za následok zvýšenie ich výdavkov, zvýšil výživné pre mal. dcéru zo sumy 70 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, a to od doručenia návrhu, t. j. od 03. 04.2023 do budúca. Súd mal za preukázané, že je v možnostiach matky platiť takto určené výživné. Aktuálne je síce nezamestnaná, no od februára 2023 do júna 2023 mala príjem 1 500 – 1 900 eur mesačne a sama, dobrovoľne ukončila prácu, hoci mala zmluvu do konca decembra 2023. Matka nemá aktuálne ani žiadne zdravotné problémy, ktoré by jej bránili pracovať a nájsť si prácu aspoň za minimálnu mzdu, ktorá je v sume 580 eur mesačne. Výhovorkou nemôže byť ani nedostatok vzdelania, pretože aj v tomto regióne existujú jednoduché povolania, pri ktorých sa nevyžaduje žiadne vzdelanie. Zároveň zo strany matky nebol doposiaľ prejavovaný ani žiaden záujem o zabezpečenie náhrady príjmu počas jej nezamestnanosti žiadosťou na príslušný úrad v zahraničí.

26. Súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Preto súd určil výživné do budúca celkovo v takej sume, akú otec žiadal. Matka je aktuálne bez príjmu, no sama sa vzdala vysokého príjmu, ktorý mohla dosahovať do konca decembra 2023 a súčasne nevyvinula žiadnu aktivitu o priznanie podpory v nezamestnanosti v štáte, kde naposledy pracovala. Vzhľadom na zdravotný stav matky, jej vek, súd považuje tento stav za dočasný. Zároveň zarobené peniaze použila výlučne pre svoju potrebu na úhradu dlhov a na postupnú rekonštrukciu bytu. V súčasnej dobe nemá žiadne zdravotné problémy ani neodkladné povinnosti, ktoré by jej bránili nájsť si pre začiatok aj jednoduchú, horšie platenú prácu, keďže nemá žiaden príjem. Rovnako bez príjmu je aj jej manžel. Preto o to viac by malo byť v záujme matky, vyvinúť čo najväčšie úsilie nájsť si akúkoľvek prácu alebo zabezpečiť si náhradu mzdy, aby si mohla zabezpečiť všetky svoje potreby, najmä rodičovské povinnosti. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné.

27. Taktiež súd poukazuje na skutočnosť, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogérie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné. Rovnako súd prihliadol aj na to, že osobnú starostlivosť maloletej zabezpečuje výlučne otec, nakoľko matka sa s dcérou nestretáva a teda osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy pripočítal matke na plnenie vyživovacej povinnosti. Okrem výživného dobrovoľne inou sumou neprispieva.

28. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti matky k maloletej dcére súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré v konaní zistil, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o maloleté

dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa sa pritom radia jednak potreby základné, medzi ktoré patrí napr. stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdavky, cestovné do školy, pomerná časť nákladov na bývanie, náklady na zdravotnícku starostlivosť, ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka, ako sú napr. kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, prázdninové pobyty, to všetko primerané veku. U detí útlejšieho veku sú to aj všetky predmety stimulujúce ich fyzický a mentálny rozvoj (napr. hračky). Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, t. j. vekom, zdravotným stavom, najvyššie dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, počtom vyživovacích povinností, u samostatne zárobkovo činnnej osoby tiež mierou pracovnej aktivity, kvalitou práce a schopnosťou uplatniť sa v konkurencii, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov. Taktiež v prejednávanej veci je potrebné prihliadnuť aj na starostlivosť o maloletú, ktorú zabezpečuje výlučne otec, a ktorá je v rozsahu 30%. Táto miera starostlivosti o maloletú dcéru v sa otcovi započítava ako jeho finančné plnenie výživného pre maloletú.

29. Preto súd určil výživné do budúca v sume 150 eur mesačne na mal. A., teda v sume ako otec požadoval.

30. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodovaciu prax súdov v poslednom období, podľa ktorej by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať v rozpätí 20 – 30 % jeho priemerného čistého príjmu (samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií, najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb). Hoci na území SR neexistuje tabuľková úprava výšky výživného, z ktorej by bolo možné vychádzať a určenie výživného je zo zákona potrebné posudzovať individuálne s ohľadom na okolnosti prípadu, je možné ako pomocné kritérium, vzhľadom na podobnosť právneho prostredia pri určovaní jeho výšky, zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem jednocení rozhodovací praxe soudu v otázkach výživného na nezaopatřené děti“

31. Súd tiež poukazuje, že v prípade, ak by pristúpil vzhľadom na vek mal. A. (15 rokov) k zohľadneniu strednej hranice percentuálneho podielu vyživovacej povinnosti matky voči dcére, ktorá je v rozpätí od 16 – 22 %, podľa príjmu matky, ktorý bol v apríli, máji, júni 2023 v sume 1 500 eur a od júla by mohla dosahovať aspoň minimálnu mzdu v sume 580 eur, tak 18 % z potencionálneho priemerného príjmu matky za toto obdobie predstavuje sumu 175,40 eur, čo je viac, ako súd zvýšil výživné pre maloletú. Súd však prihliadal na aktuálne potreby maloletej a aktuálne príjmy matky.

32. Súd priznal výživné od 03. 04. 2023, teda podania návrhu na súd. Zároveň súd vypočítal matke aj dlžné výživné u maloletej za obdobie od 03. 04. 2023 do 15. 10. 2023 v celkovej sume 551,80 eur. Matka v rozhodnom období okrem súdom určeného výživného, iné čiastky na výživné dobrovoľne neuhradila. Keďže súd zvýšil výživné u maloletej zo sumy 70 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, teda o 80 eur mesačne, za mesiac apríl 2023 pomerná časť dlžného výživného predstavuje sumu eur (80:30 x 27 dní) a za mesiace máj, jún, júl, august, september, október 6 x 80 eur sumu 480 eur, celkovo 551,82 eur. Vzhľadom na výšku dlžného výživného na bežné výživné, ktoré celkovo činí čiastku 602,59 eur na maloletých platobné schopnosti matky, ako aj súčasné pomery otca, povolil splatenie dlžného výživného na bežné výživné pre mal. dcéru formou mesačných splátok vo výške 20 eur mesačne, a to pod hrozbou straty splátok, počnúc mesiacom december 2023, spolu s bežným výživným.

33. Súd má za to, že týmto rozhodnutím je akceptovaný záujem maloletého dieťaťa, čo je dlhodobovo všeobecne prijímané kritérium vyplývajúce z celkového kontextu úpravy vzťahov medzi rodičmi a deťmi, ako aj z Dohovoru o právach dieťaťa a zo Základných zásad obsiahnutých v Zákone o rodine č. 36/2005 Z. z., najmä čl. 5 písm. h), podľa ktorého pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňujú okrem iného aj podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami.

34. Zároveň rozhodnutie súdu nie je nemenné a v prípade zmeny pomerov, či už na strane oprávnenej osoby, ako aj na strane povinnej osoby, sa novým návrhom možno domáhať zmeny súdneho rozhodnutia.

35. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.